Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

9 päivänä heinäkuuta 2020*

Muutoksenhaku – Euroopan unionin omat varat – Jäsenvaltioiden taloudellinen vastuu – Omien varojen käytettäviksi asettamisesta vapauttamista koskeva hakemus – Kumoamiskanne – Tutkittavaksi ottaminen – Euroopan komission kirje – Kannekelpoisen toimen käsite – Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artikla – Tehokas oikeussuoja – Kanne, joka perustuu unionin saamaan perusteettomaan etuun

Asiassa C-575/18 P,

jossa on kyse Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 56 artiklaan perustuvasta valituksesta, joka on pantu vireille 13.9.2018,

Tšekin tasavalta, asiamiehinään O. Serdula, J. Vláčil ja M. Smolek,

valittajana,

jota tukee

Alankomaiden kuningaskunta, asiamiehinään M. K. Bulterman, C. S. Schillemans, M. L. Noort, M. H. S. Gijzen ja J. Langer,

väliintulijana muutoksenhakuasteessa,

ja jossa muuna osapuolena on

Euroopan komissio, asiamiehinään aluksi M. Owsiany-Hornung ja Z. Malůšková, sittemmin Z. Malůšková ja J.-P. Keppenne,

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti K. Lenaerts, varapresidentti R. Silva de Lapuerta, jaostojen puheenjohtajat A. Arabadjiev, A. Prechal, M. Vilaras, P. G. Xuereb, L. S. Rossi ja I. Jarukaitis sekä tuomarit E. Juhász, M. Ilešič, J. Malenovský, L. Bay Larsen, K. Jürimäe (esittelevä tuomari), N. Piçarra ja A. Kumin,

julkisasiamies: E. Sharpston,

kirjaaja: yksikönpäällikkö M. Aleksejev,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 11.11.2019 pidetyssä istunnossa esitetyn,

* Oikeudenkäyntikieli: tšekki.

kuultuaan julkisasiamiehen 12.3.2020 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Tšekin tasavalta vaatii valituksessaan unionin tuomioistuinta kumoamaan unionin yleisen tuomioistuimen 28.6.2018 antaman määräyksen Tšekki v. komissio (T-147/15, ei julkaistu, EU:T:2018:395; jäljempänä valituksenalainen määräys), jolla unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi Tšekin tasavallan kanteen, jossa vaadittiin kumoamaan Euroopan komission budjettipääosastoon kuuluvan Omat varat ja rahoitussuunnittelu -osaston johtajan päätös, jonka väitettiin sisältyvän 20.1.2015 päivättyyn kirjeeseen, jonka viitenumero on Ares (2015)217973 (jäljempänä riidanalainen kirje).

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Päätökset 2000/597/EY, Euratom ja 2007/436/EY, Euratom

2 Asian taustalla olevien tosiseikkojen ajanjaksona sovellettiin toistensa jälkeen kahta Euroopan unionin omien varojen järjestelmään liittyvää päätöstä eli ensin Euroopan yhteisöjen omien varojen järjestelmästä 29.9.2000 tehtyä neuvoston päätöstä 2000/597/EY, Euratom (EYVL 2000, L 253, s. 42) ja sitten 1.1.2007 alkaen Euroopan yhteisöjen omien varojen järjestelmästä 7.6.2007 tehtyä neuvoston päätöstä 2007/436/EY, Euratom (EUVL 2007, L 163, s. 17).

3 Päätöksen 2000/597 2 artiklan 1 kohdan b alakohdan, jonka sisältö toistetaan pääosiltaan päätöksen 2007/436 2 artiklan 1 kohdan a alakohdassa, mukaan Euroopan unionin yleiseen talousarvioon otettavia omia varoja ovat tulot, jotka kertyvät muun muassa ”yhteisestä tullitariffista ja muista tulleista kertyvistä maksuista, jotka [unionin] toimielimet ovat vahvistaneet tai vahvistavat muiden kuin jäsenvaltioiden kanssa käytävälle kaupalle”.

4 Päätösten 2000/597 ja 2007/436 8 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä ja kolmannessa alakohdassa säädetään yhtäältä, että jäsenvaltioiden on perittävä unionin omat varat kansallisten lakiensa, asetustensa ja hallinnollisten määräystensä mukaisesti, jotka on tarvittaessa mukautettava niin, että ne täyttävät unionin säännöissä asetetut vaatimukset, ja toisaalta, että jäsenvaltioiden on annettava nämä varat komission käyttöön.

Asetus N:o 1150/2000

5 Päätöksen 2007/436 soveltamisesta 22.5.2000 annettu neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 1150/2000 (EYVL 2000, L 130, s. 1) on muodostunut siten, että alkuperäiseen asetukseen on asian taustalla olevien tosiseikkojen ajanjaksona tehty kaksi muutosta: 28.11.2004 voimaan tullut muutos tehtiin 16.11.2004 annetulla neuvoston asetuksella (EY, Euratom) N:o 2028/2004 (EUVL 2004, L 352, s. 1) ja 1.1.2007 voimaan tullut muutos tehtiin 26.1.2009 annetulla neuvoston asetuksella (EY, Euratom) N:o 105/2009 (EUVL 2009, L 36, s. 1) (jäljempänä asetus N:o 1150/2000).

6 Asetuksen N:o 1150/2000 2 artiklan 1 kohdan mukaan unionille kuuluvaa maksua omista varoista pidetään todettuna, kun tullilainsäädännössä säädetyt edellytykset maksun määrän merkitsemisestä kirjanpitoon ja sen tiedoksiannosta maksuvelvolliselle on täytetty.

7 Kyseisen asetuksen 6 artiklan 1 kohdassa ja 3 kohdan a ja b alakohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Omia varoja koskeva kirjanpito hoidetaan kunkin jäsenvaltion valtionvarainhallinnossa tai kunkin jäsenvaltion nimeämässä laitoksessa ja se jaotellaan varojen luonteen mukaisesti.

– –

3. a) Maksut, jotka on todettu 2 artiklan mukaisesti, otetaan kirjanpitoon viimeistään maksun toteamiskuuta seuraavan toisen kuukauden 19 päivän jälkeisenä ensimmäisenä työpäivänä, jollei tämän kohdan b alakohdasta muuta johdu.;

b) Maksut, jotka on todettu ja joita ei ole otettu a alakohdassa tarkoitettuun kirjanpitoon, koska niitä ei ole vielä peritty ja minkäänlaista vakuuta ei ole toimitettu, otetaan erilliseen kirjanpitoon a alakohdassa säädetyssä määräajassa. Jäsenvaltiot voivat menetellä samalla tavoin, kun todetuista, takuiden kattamista maksuista syntyy erimielisyyttä ja niihin saattaa riita-asian käsittelyn vuoksi kohdistua vaihteluja.”

8 Mainitun asetuksen 9 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Kunkin jäsenvaltion on hyvitettävä omat varat 10 artiklassa määriteltyjen yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti tilille, joka on avattu tätä tarkoitusta varten komission nimissä kyseisen jäsenvaltion valtionvarainhallinnossa tai sen nimeämässä laitoksessa.”

9 Saman asetuksen 10 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Sen jälkeen, kun päätöksen [2007/436] 2 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetuista omista varoista on vähennetty perimiskulut mainitun päätöksen 2 artiklan 3 kohdan ja 10 artiklan 3 kohdan mukaisesti, kyseiset varat tuloutetaan viimeistään sitä kuukautta, jona maksu on tämän asetuksen 2 artiklan mukaisesti todettu, seuraavan toisen kuukauden 19 päivää seuraavana ensimmäisenä työpäivänä.

Ne maksut, jotka on otettu erilliseen kirjanpitoon tämän asetuksen 6 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaisesti, on kuitenkin tuloutettava viimeistään sitä kuukautta, jona maksut on peritty, seuraavan toisen kuukauden 19 päivää seuraavana ensimmäisenä työpäivänä.”

10 Asetuksen N:o 1150/2000 11 artiklan 1 kohdan mukaan asianomaisen jäsenvaltion on maksettava kaikista 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulle tilille tehtävien tuloutusten viivästyksistä viivästyskorkoa.

11 Mainitun asetuksen 17 artiklan 1–4 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarpeelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 2 artiklan mukaisesti todettuja maksuja vastaavat määrät asetetaan komission käytettäviksi tämän asetuksen mukaisesti.

2. Jäsenvaltiot vapautetaan velvollisuudesta asettaa komission käyttöön määrät, jotka vastaavat todettuja maksuja, joita ei ole voitu periä joko:

a) ylivoimaisen esteen vuoksi;

b) jäsenvaltioista riippumattomista muista syistä.

Toimivaltaisen hallintoviranomaisen on annettava päätös, jossa todettuja maksuja vastaavat määrät julistetaan sellaisiksi, että niitä ei voi periä, ja jossa todetaan perinnän mahdottomuus.

Todettujen maksujen määrien katsotaan olevan sellaisia, että niitä ei voi periä, viimeistään viiden vuoden kuluttua siitä päivästä, jona määrä on todettu 2 artiklan mukaisesti, tai jos niiden osalta on haettu muutosta hallinto- tai oikeusteitse, siitä päivästä, jona lopullinen päätös annettiin tiedoksi tai julkaistiin.

Jos maksu suoritetaan useassa erässä, enintään viiden vuoden määräaika alkaa viimeisestä maksusuorituksesta silloin kun se ei kata velan loppuosuutta.

Määrät, jotka on julistettu tai katsottu sellaisiksi, että niitä ei voi periä, poistetaan lopullisesti 6 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitetusta erillisestä kirjanpidosta. Ne mainitaan saman artiklan 4 kohdan b alakohdassa tarkoitetun neljännesvuosittaisen katsauksen liitteessä ja tarvittaessa myös artiklan 5 kohdassa tarkoitetussa neljännesvuosittaisessa katsauksessa.

3. Jos tällaisten todettujen maksujen määrä on yli 50 000 euroa, jäsenvaltioiden on ilmoitettava kolmen kuukauden kuluessa 2 kohdassa mainitun hallinnollisen päätöksen antamisesta tai samassa kohdassa tarkoitetusta erääntymispäivästä komissiolle tiedot tapauksista, joissa 2 kohtaa on sovellettu.

– –

4. Komissiolla on kuusi kuukautta aikaa edellä 3 kohdassa säädetyn ilmoituksen vastaanottamisesta esittää huomautuksensa jäsenvaltiolle, jota asia koskee.

– –”

Asian tausta ja riidanalainen kirje

12 Asian tausta selostetaan valituksenalaisen määräyksen 1–9 kohdassa. Tämän oikeudenkäynnin yhteydessä ne voidaan tiivistää seuraavasti.

13 Euroopan petostentorjuntavirasto (OLAF) antoi 30.5.2008 loppukertomuksen Laosista peräisin olevien sytytinkivellisten taskusytyttimien vuosina 2004–2007 tapahtuneen tuonnin osalta tehtyjä tarkastuksia koskevasta tutkimuksesta.

14 Kyseisessä kertomuksessa todettiin, että ”tarkastusmatkan aikana esitetyt todisteet kiinalaisesta alkuperästä riittävät siihen, että jäsenvaltiot aloittavat veronoikaisumenettelyn”. Kertomuksessa todettiin, että ”jäsenvaltioiden oli toteutettava seurantatarkastuksia ja tarvittaessa kyseisiä tuojia koskevia tutkimuksia ja aloitettava kiireellisesti perintämenettely, jollei tätä ole jo tehty”.

15 Saman kertomuksen päätelmät kohdistuivat 28 tapaukseen, joissa tavaroita oli tuotu Tšekkiin. Tšekin toimivaltaiset tullitoimipaikat ryhtyivät toimenpiteisiin veronoikaisujen tekemiseksi ja verojen kantamiseksi näissä tapauksissa.

16 Yhdessäkään näistä tapauksista ei kuitenkaan ollut mahdollista suorittaa oikaisua kolmen kuukauden kuluessa OLAFin kertomuksen tšekinkielisen version tiedoksiannosta.

17 Tšekin tasavalta kirjasi sovellettavan säännöstön mukaisesti WOMIS-tietojärjestelmään (Write-Off Management and Information System) marraskuun 2013 ja marraskuun 2014 välisenä aikana ne tapaukset, joissa unionin omien varojen määrää oli mahdotonta periä.

18 Tšekin tasavalta toimitti komissiolle heinä- ja joulukuussa 2014 lisätietoja komission pyynnöstä.

19 Komission budjettipääosaston ”omat varat ja rahoitussuunnittelu” -osaston johtaja ilmoitti Tšekin viranomaisille riidanalaisella kirjeellä, että asetuksen N:o 1150/2000 17 artiklan 2 kohdassa säädetyt edellytykset omien varojen käyttöön asettamista koskevasta velvollisuudesta vapauttamiselle eivät täyttyneet yhdessäkään edellä mainituista tapauksista. Hän kehotti kyseisiä Tšekin viranomaisia toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet 53 976 340 Tšekin korunan (CZK) (noin 2 112 708 euroa) (jäljempänä riidanalainen rahamäärä) suuruisen hyvityksen maksamiseksi komission tilille viimeistään sitä kuukautta, jona kirje lähetettiin, seuraavan toisen kuukauden 19. päivää seuraavana ensimmäisenä työpäivänä. Johtaja lisäsi vielä, että maksun viivästyminen johtaisi asetuksen N:o 1150/2000 11 artiklan mukaisten viivästyskorkojen maksuvelvollisuuteen.

Oikeudenkäynti unionin yleisessä tuomioistuimessa ja valituksenalainen määräys

20 Tšekin tasavalta nosti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 30.3.2015 toimittamallaan kannekirjelmällä kanteen, jossa vaadittiin riidanalaiseen kirjeeseen sisältyväksi väitetyn päätöksen kumoamista.

21 Komissio esitti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 11.6.2015 toimittamallaan erillisellä asiakirjalla oikeudenkäyntiväitteen sen perusteella, että riidanalainen kirje ei ollut päätös, josta voitaisiin nostaa kumoamiskanne. Tšekin tasavalta esitti huomautuksensa tästä oikeudenkäyntiväitteestä.

22 Slovakian tasavalta pyysi unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 20.7.2015 toimittamallaan väliintulohakemuksella saada osallistua oikeudenkäyntiin tukeakseen Tšekin tasavallan vaatimuksia.

23 Vastaanotettuaan Tšekin tasavallan ja komission huomautukset unionin yleinen tuomioistuin lykkäsi 22.12.2015 tekemällään päätöksellä asian käsittelyä unionin yleisessä tuomioistuimessa siihen saakka, kunnes lopullinen ratkaisu annettaisiin asioissa, jotka johtivat sittemmin 25.10.2017 annettuun tuomioon Slovakia v. komissio (C-593/15 P ja C-594/15 P, EU:C:2017:800) ja 25.10.2017 annettuun tuomioon Romania v. komissio (C-599/15 P, EU:C:2017:801). Asian käsittelyä jatkettiin näiden tuomioiden julistamisen jälkeen. Tšekin tasavaltaa ja komissiota kehotettiin lausumaan siitä, millä tavoin nämä tuomiot olisi otettava huomioon asian käsittelyssä.

24 Unionin yleinen tuomioistuin hyväksyi valituksenalaisella määräyksellä komission esittämän oikeudenkäyntiväitteen ja jätti näin ollen Tšekin tasavallan kanteen tutkimatta, koska se koski toimea, joka ei voinut olla kumoamiskanteen kohteena, eikä se lausunut Slovakian tasavallan väliintulohakemuksesta.

Oikeudenkäynti unionin tuomioistuimessa ja asianosaisten vaatimukset muutoksenhakuasteessa

25 Tšekin tasavalta vaatii, että unionin tuomioistuin

– kumoaa valituksenalaisen määräyksen

– hylkää komission esittämän oikeudenkäyntiväitteen

– palauttaa asian unionin yleiseen tuomioistuimeen, jotta se ratkaisee, onko kanne hyväksyttävä

– velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

26 Komissio vaatii, että unionin tuomioistuin

– hylkää valituksen

– velvoittaa Tšekin tasavallan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

27 Unionin tuomioistuimen presidentin 8.1.2019 antamalla päätöksellä Alankomaiden kuningaskunta hyväksyttiin väliintulijaksi tukemaan Tšekin tasavallan vaatimuksia.

28 Alankomaiden kuningaskunta vaatii väliintulokirjelmässään, että unionin tuomioistuin

– hyväksyy valituksen

– velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Valituksen tarkastelu

Asianosaisten lausumat

29 Tšekin tasavalta vetoaa valituksensa tueksi yhteen ainoaan valitusperusteeseen, joka koskee SEUT 263 artiklan, luettuna yhdessä Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 47 artiklan kanssa, rikkomista.

30 Tällä valitusperusteella Tšekin tasavalta vetoaa lähinnä siihen, että toisin kuin unionin yleinen tuomioistuin antaa ymmärtää valituksenalaisen määräyksen 81 kohdassa ja sitä seuraavissa kohdissa, sillä ei ole käytössään mitään tehokasta oikeussuojakeinoa, jolla se voisi saattaa tuomioistuinvalvonnan kohteeksi komission sen ja kyseisen toimielimen välisessä riidassa omaksuman kannan, joka koskee jäsenvaltion velvollisuutta asettaa riidanalainen rahamäärä komission käyttöön. Näin ollen unionin yleisen tuomioistuimen olisi pitänyt ottaa ensimmäisessä oikeusasteessa nostettu kanne tutkittavaksi tehokkaan oikeussuojan takaamiseksi Tšekin tasavallalle.

31 Tšekin tasavalta korostaa tältä osin, että kun komissio kehottaa riidanalaisen kirjeen kaltaisella asiakirjalla jäsenvaltiota asettamaan komission käyttöön unionin omiin varoihin kuuluvan rahamäärän, kyseisellä jäsenvaltiolla on – tosiasiassa – velvollisuus maksaa vaadittu määrä asetetussa määräajassa huolimatta sen komission näkemyksestä esittämistä varaumista. Jos kyseinen jäsenvaltio nimittäin kieltäytyisi asettamasta kyseistä rahamäärää komission käyttöön, se olisi vaarassa joutua maksamaan pääoman lisäksi viivästyskorkoja siinä tapauksessa, että unionin tuomioistuin toteaa komission nostaman jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen johdosta, että käyttöön asettamista koskevaa velvoitetta ei ole noudatettu. Näiden korkojen määrä riippuu käytännössä ajasta, jonka kuluessa komissio nostaa tällaisen kanteen, ja jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan oikeudenkäynnin kestosta. Tämä määrä voi näin ollen olla hyvin korkea, ja se aiheuttaisi asianomaiselle jäsenvaltiolle liiallisia oikeudenkäyntikuluja.

32 Tšekin tasavallan mukaan jäsenvaltiolla ei ensinnäkään ole mitään varmuutta siitä, että sen ja komission välisessä riidassa annettaisiin unionin tuomioistuimen asiaratkaisu, kun otetaan huomioon komissiolla oleva harkintavalta jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen nostamisessa ja se, ettei tätä varten ole asetettu mitään määräaikaa koskevia edellytyksiä. Koska oikeus saada asiansa tuomioistuimen käsiteltäväksi riippuu tältä osin komission hyvästä tahdosta, oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan ei ole taattu.

33 Tšekin tasavalta katsoo, että asia olisi toisin vain, jos komissio olisi velvollinen nostamaan kyseistä jäsenvaltiota vastaan jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen siinä tapauksessa, että kyseinen jäsenvaltio on asettanut komission käyttöön unionin omia varoja ja liittänyt tähän maksuun maksuvelvollisuuden olemassaoloa koskevia varaumia.

34 Nykytilanteessa unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ei kuitenkaan ilmene tällaista velvollisuutta nostaa jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskeva kanne tällaisessa tapauksessa. Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä ei myöskään täsmennetä edellytyksiä ja vaikutuksia, jotka koskevat varojen käyttöön asettamista siihen liittyvin varaumin, ja tämä aiheuttaa oikeudellista epävarmuutta ja vaarantaa oikeuden tehokkaaseen oikeussuojaan.

35 Lisäksi komission nykyisestä käytännöstä ilmenee valittajan mielestä, ettei komissio katso olevansa velvollinen nostamaan jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevaa kannetta tilanteessa, jossa unionin omien varojen määrä asetetaan käytettäväksi siihen liittyvin varaumin.

36 Valittajan mukaan komissio katsoo päinvastoin, että tällaisessa tapauksessa ei enää ole kyse SEUT 258 artiklassa tarkoitetusta jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisestä.

37 Tästä seuraa, että jäsenvaltiolla on mahdollisuus saattaa asia unionin tuomioistuinten käsiteltäväksi jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevassa oikeudenkäynnissä vain, jos se kieltäytyy asettamasta vaadittua määrää komission käyttöön ja tietää siten olevansa vaarassa joutua maksamaan erittäin suuria viivästyskorkoja siinä tapauksessa, että jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen todetaan.

38 Toiseksi Tšekin tasavalta katsoo, että sen oikeussuojan puutteet ovat osa riidanalaisen kirjeen lähettämisen ”tosiasiallista ja oikeudellista asiayhteyttä”, joka on merkityksellinen kriteeri arvioitaessa kyseisen kirjeen kannekelpoisuutta. Kun otetaan huomioon tämä asiayhteys, käsitteitä ”sitovat oikeusvaikutukset” ja ”kannekelpoinen toimi” on tehokasta oikeussuojaa koskevan oikeuden takaamiseksi tulkittava eri tavalla kuin unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt valituksenalaisessa määräyksessä.

39 Näin olisi sitäkin suuremmalla syyllä, jos komissio Tšekin tasavallan toimenpiteistä huolimatta kieltäytyisi edelleen nostamasta jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevaa kannetta. Tšekin tasavalta korostaa tältä osin, että se on jo 17.3.2015 asettanut komission käyttöön riidanalaisen rahamäärän ja esittänyt varaumia komission väitteiden oikeellisuudesta. Lisäksi kyseinen jäsenvaltio toisti komissiolle 30.8.2018 päivätyssä kirjeessä, johon ei ole vastattu, varaumansa, jotka koskivat sen velvollisuutta asettaa kyseinen määrä käytettäväksi, ja vaati komissiota palauttamaan kyseisen määrän sille tai nostamaan jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen.

40 Istunnossa asianosaisten kuulemiseksi Tšekin tasavalta lisäsi ensinnäkin, että riidanalaisella kirjeellä voi olla oikeusvaikutuksia, koska siinä asetetaan riidanalaisen rahamäärän käytettäväksi asettamiselle määräaika, jota on noudatettava viivästyskorkojen maksuvelvollisuuden uhalla. Tämän määräajan alkamisajankohta on kuitenkin eri kuin asetuksen N:o 1150/2000 10 artiklassa vahvistettu ajankohta.

41 Toiseksi Tšekin tasavalta lisäsi, että unionin saamaan perusteettomaan etuun perustuva vahingonkorvauskanne ei myöskään takaa sille tehokasta oikeussuojaa, kun otetaan huomioon tätä oikeussuojakeinoa koskevat tiukat edellytykset.

42 Alankomaiden kuningaskunnan mielestä unionin yleinen tuomioistuin on menetellyt virheellisesti katsoessaan, että riidanalainen kirje oli ”pelkkä oikeudellinen kannanotto” tai ”pelkkä kehotus asettaa käytettäväksi” riidanalainen rahamäärä. Kyseisellä kirjeellä oli nimittäin tarkoitus tuottaa oikeusvaikutuksia, koska siinä asetettiin Tšekin tasavallalle uusia velvoitteita vahvistamalla itsenäisesti päivämäärä, josta alkaen viivästyskorkoa on maksettava.

43 Lisäksi tällaisen toimen kumoamista koskeva kanne ja jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskeva kanne voivat olla nostettavissa samanaikaisesti. Se, että riidanalaisen kirjeen kaltaisista toimista ei ole mahdollista nostaa kannetta SEUT 263 artiklan nojalla, merkitsee ”aukkoa” jäsenvaltioiden oikeusturvassa.

44 Alankomaiden kuningaskunta lisäsi istunnossa, että tämä puute voidaan korjata kahdella tavalla. Ensimmäisessä vaihtoehdossa katsottaisiin, että kun jäsenvaltio asettaa komission käyttöön unionin omiin varoihin kuuluvan rahamäärän mutta esittää tätä koskevaan velvollisuuteensa liittyviä varaumia, komission olisi nostettava jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskeva kanne kyseistä jäsenvaltiota vastaan. Tällainen velvollisuus voisi perustua tehokkaan oikeussuojan ja vilpittömän yhteistyön periaatteisiin. Toinen ratkaisu olisi se, että jäsenvaltio voisi nostaa unionin yleisessä tuomioistuimessa kanteen, joka perustuu siihen, että unioni on saanut perusteetonta etua. Alankomaiden kuningaskunta ilmoitti pitävänsä ensin mainittua parempana ja epäili jälkimmäisen tarkoituksenmukaisuutta.

45 Komissio esittää, että Tšekin tasavallan ainoa valitusperuste on hylättävä perusteettomana.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

46 Aluksi on syytä muistuttaa, että vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että SEUT 263 artiklassa tarkoitettuja ”kannekelpoisia toimia” ovat muodostaan riippumatta kaikki toimielinten toteuttamat toimenpiteet, joilla pyritään saamaan aikaan sitovia oikeusvaikutuksia (tuomio 20.2.2018, Belgia v. komissio, C-16/16 P, EU:C:2018:79, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

47 Sen määrittämiseksi, onko riidanalaisella toimella tällaisia vaikutuksia, on tarkasteltava toimen asiasisältöä ja arvioitava näitä vaikutuksia objektiivisten kriteerien, kuten kyseisen toimen sisällön, valossa ja ottamalla tarvittaessa huomioon toimen antamisen asiayhteys ja toimen toteuttaneen toimielimen toimivalta (tuomio 20.2.2018, Belgia v. komissio, C-16/16 P, EU:C:2018:79, 32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

48 Nyt käsiteltävässä asiassa unionin yleinen tuomioistuin muistutti tästä oikeuskäytännöstä valituksenalaisen määräyksen 31 ja 35 kohdassa. Se katsoi mainitun oikeuskäytännön mukaisesti kyseisen määräyksen 64 kohdassa, että riidanalaisella kirjeellä ei voinut olla oikeusvaikutuksia. Se päätyi tähän lopputulokseen yhtäältä tarkasteltuaan valituksenalaisen määräyksen 36–56 kohdassa kyseisen kirjeen lähettämisen asiayhteyttä ja komissiolle unionin omien varojen alalla kuuluvia toimivaltuuksia ottaen huomioon erityisesti päätöksen 2007/436 8 artiklan 1 kohdan ja asetuksen N:o 1150/2000 2 artiklan 1 kohdan, 9 artiklan 1 kohdan ja 17 artiklan 1–4 kohdan säännökset yhdessä luettuina ja toisaalta tarkasteltuaan kyseisen kirjeen sisältöä saman määräyksen 57–63 kohdassa.

49 Valituksensa tueksi esittämässään ainoassa valitusperusteessa Tšekin tasavalta ei riitauta unionin yleisen tuomioistuimen tulkintaa päätöksen 2007/436 ja asetuksen N:o 1150/2000 säännöksistä yhdessä tarkasteltuina eikä myöskään riidanalaisen kirjeen sisällön ja sen lähettämisen asiayhteyden tarkastelua.

50 Tšekin tasavalta katsoo kuitenkin, että unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen, kun se jätti sen kumoamiskanteen tutkimatta, vaikka – toisin kuin unionin yleinen tuomioistuin antaa ymmärtää valituksenalaisen määräyksen 81 kohdassa ja sitä seuraavissa kohdissa – Tšekin tasavallalla ei ole käytettävissään mitään muuta oikeussuojakeinoa, jonka avulla sen ja komission välisessä riidassa se voisi saattaa tuomioistuinvalvonnan kohteeksi komission kannan, joka koskee riidanalaisen rahamäärän asettamista komission käyttöön. Tšekin tasavallan mukaan sen oikeussuojan puutteet ovat asiayhteyteen liittyvä seikka, joka olisi pitänyt ottaa huomioon arvioitaessa riidanalaisen kirjeen kannekelpoisuutta.

51 Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi valituksenalaisen määräyksen mainituissa kohdissa Tšekin tasavallan sille esittämät väitteet, jotka koskivat tämän oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan. Yhtäältä se muistutti kyseisen määräyksen 81 kohdassa lähinnä, että edellytyksen, jonka mukaan riidanalaisella toimella on sitovia oikeusvaikutuksia, tulkitseminen perusoikeuskirjan 47 artiklan valossa ei voi johtaa tämän edellytyksen sivuuttamiseen. Toisaalta unionin yleinen tuomioistuin totesi kyseisen määräyksen

82–86 kohdassa, että Tšekin tasavalta on voinut vapaasti joko olla ryhtymättä toimenpiteisiin riidanalaisen kirjeen johdosta siihen saakka, kunnes komissio mahdollisesti nostaa jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen, taikka asettaa käytettäväksi riidanalaisen rahamäärän ja esittää samalla varaumia komission näkemyksen oikeellisuudesta.

52 Tässä yhteydessä on todettava ensinnäkin, että unionin yleinen tuomioistuin muistutti valituksenalaisen määräyksen 81 kohdassa perustellusti, että perusoikeuskirjan selitysten (EUVL 2007, C 303, s. 2) ja unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on niin, että vaikka sitovia oikeusvaikutuksia koskevaa edellytystä on tulkittava tehokasta oikeussuojaa koskevan oikeuden valossa, sellaisena kuin se taataan perusoikeuskirjan 47 artiklan ensimmäisessä kohdassa, tämän oikeuden tarkoituksena ei ole muuttaa perussopimusten mukaista tuomioistuinvalvonnan järjestelmää eikä varsinkaan sääntöjä, jotka koskevat unionin tuomioistuimissa suoraan nostettujen kanteiden tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä. Näin ollen kannekelpoisen toimen käsitteen tulkinta mainitun 47 artiklan valossa ei voi johtaa kyseisen edellytyksen sivuuttamiseen ilman, että ylitettäisiin unionin tuomioistuimille EUT-sopimuksella myönnetty toimivalta (tuomio 25.10.2017, Slovakia v. komissio, C-593/15 P ja C-594/15 P, EU:C:2017:800, 66 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

53 Tilanne olisi kuitenkin juuri tällainen, jos jäsenvaltio voisi nostaa kumoamiskanteen kirjeestä, joka ei ole tämän tuomion 46 ja 47 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitettu kannekelpoinen toimi, koska kun otetaan huomioon kirjeen sisältö, sen lähettämisen asiayhteys ja sen lähettäneen toimielimen toimivalta, kirjeellä ei voi olla sitovia oikeusvaikutuksia, kuten unionin yleinen tuomioistuin on todennut valituksenalaisen määräyksen 36–64 kohdassa, eikä Tšekin tasavalta ole valituksessaan kyseenalaistanut näitä tarkastelussa esitettyjä seikkoja.

54 Istunnossa asianosaisten kuulemiseksi Tšekin tasavalta on – vastaavasti kuin Alankomaiden kuningaskunta väliintulokirjelmässään – enintään väittänyt, että riidanalaisella kirjeellä voi olla oikeusvaikutuksia, koska siinä asetetaan riidanalaisen rahamäärän käytettäväksi asettamiselle määräaika, jota on noudatettava viivästyskorkojen maksuvelvollisuuden uhalla. Komission maininta tällaisesta määräajasta ei voi kuitenkaan luonteensa vuoksi tuottaa oikeusvaikutuksia. Unionin tuomioistuin on nimittäin jo katsonut, että varojen tulouttamisen viivästymisestä asetuksen N:o 1150/2000 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulle tilille on saman asetuksen 11 artiklan nojalla aina seurauksena asianomaisen jäsenvaltion velvollisuus maksaa sovellettavan korkokannan mukaista korkoa riippumatta viivästymisen syystä ja määräajasta, jonka komissio vahvistaa unionin omien varojen käyttöön asettamiselle (ks. vastaavasti tuomio 1.7.2010, komissio v. Saksa, C-442/08, EU:C:2010:390, 93 ja 95 kohta ja tuomio 17.3.2011, komissio v. Portugali, C-23/10, ei julkaistu, EU:C:2011:160, 62 kohta).

55 Lisäksi Tšekin tasavallan väite, jonka mukaan sen kumoamiskanne on otettava tutkittavaksi, on ristiriidassa unionin omia varoja koskevan järjestelmän ominaispiirteiden kanssa.

56 Tältä osin on muistutettava, että päätösten 2000/597 ja 2007/436 8 artiklan 1 kohdasta ilmenee, että jäsenvaltiot perivät päätöksen 2000/597 2 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa ja päätöksen 2007/436 2 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetut unionin omat varat ja että niillä on velvollisuus asettaa kyseiset varat komission käyttöön (tuomio 8.7.2010, komissio v. Italia, C-334/08, EU:C:2010:414, 34 kohta).

57 Tätä varten jäsenvaltioiden on asetuksen N:o 1150/2000 2 artiklan 1 kohdan nojalla todettava unionin oikeus omiin varoihin heti, kun tullilainsäädännössä säädetyt edellytykset ”maksun määrän merkitsemisestä kirjanpitoon ja sen tiedoksiannosta maksuvelvolliselle on täytetty”. Jäsenvaltiot ovat näin ollen velvollisia ottamaan kyseisen asetuksen 2 artiklan mukaisesti todetut maksut unionin omien varojen kirjanpitoon mainitun asetuksen 6 artiklassa säädetyin edellytyksin (ks. vastaavasti tuomio 1.7.2010, komissio v. Saksa, C-442/08, EU:C:2010:390, 76 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Tältä osin on syytä täsmentää, että saman asetuksen 6 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaan maksu, joka

on todettu, jota ei ole vielä peritty ja josta ei ole asetettu minkäänlaista vakuutta, otetaan erilliseen kirjanpitoon (ks. vastaavasti tuomio 11.7.2019, komissio v. Italia (Omat varat – Tullivelan periminen), C-304/18, ei julkaistu, EU:C:2019:601, 52 kohta).

58 Jäsenvaltioiden on tämän jälkeen asetettava unionin omat varat komission käyttöön asetuksen N:o 1150/2000 9–11 artiklassa säädetyllä tavalla merkitsemällä ne säädettyjä määräaikoja noudattaen komission nimissä avatulle tilille. Kyseisen asetuksen 11 artiklan 1 kohdan mukaan asianomaisen jäsenvaltion on maksettava viivästyskorkoa kaikista tälle tilille tehtävien tuloutusten viivästyksistä.

59 Näin ollen velvollisuus todeta unionin omat varat, velvollisuus tulouttaa nämä varat säädetyssä määräajassa komission tilille ja velvollisuus maksaa viivästyskorkoa liittyvät erottamattomasti yhteen (ks. vastaavasti tuomio 20.3.1986, komissio v. Saksa, 303/84, EU:C:1986:140, 11 kohta), ja viivästyskorot on maksettava riippumatta siitä, mistä syystä kyseisten varojen siirtäminen komission tilille on viivästynyt (tuomio 1.7.2010, komissio v. Saksa, C-442/08, EU:C:2010:390, 93 kohta).

60 Lisäksi asetuksen N:o 1150/2000 17 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarpeelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kyseisen asetuksen 2 artiklan mukaisesti todettuja maksuja vastaavat määrät asetetaan komission käytettäviksi. Jäsenvaltiot vapautetaan tästä velvollisuudesta ainoastaan, jollei perintää ole voitu toteuttaa ylivoimaisen esteen vuoksi tai jos osoittautuu, että jäsenvaltioista riippumattomista syistä on täysin mahdotonta toteuttaa perintää. Määrät, jotka on julistettu tai katsottu sellaisiksi, että niitä ei voi periä, poistetaan lopullisesti mainitun asetuksen 6 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitetusta erillisestä kirjanpidosta.

61 Tässä yhteydessä asetuksen N:o 1150/2000 17 artiklan 3 ja 4 kohdasta ilmenee, että jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle tiedot tapauksista, joissa tämän artiklan 2 kohtaa on sovellettu, jos kyseessä olevien maksujen määrä ylittää 50 000 euroa. Komissiolla on tällöin kuusi kuukautta aikaa kyseisen ilmoituksen vastaanottamisesta esittää huomautuksensa jäsenvaltiolle, jota asia koskee. Kuten unionin yleinen tuomioistuin totesi perustellusti valituksenalaisen määräyksen 46–50 kohdassa, tällaisilla huomautuksilla ei ole mitään sitovaa merkitystä ja niitä on pidettävä pelkkänä komission ilmaisemana kannanottona, eikä tätä ole riitautettu valituksessa.

62 Edellä esitetystä seuraa, että unionin oikeuden nykytilassa unionin omia varoja koskevan järjestelmän hallinnointi on annettu jäsenvaltioiden tehtäväksi ja se kuuluu yksinomaan jäsenvaltioiden vastuulle. Näin ollen omien varojen perimistä, toteamista ja tilille tulouttamista koskevat velvollisuudet kohdistuvat suoraan jäsenvaltioihin päätösten 2000/597 ja 2007/436 ja asetuksen N:o 1150/2000 säännösten perusteella, eikä komissiolla ole toimivaltaa tehdä päätöstä, jolla se voisi velvoittaa jäsenvaltiot toteamaan ja asettamaan sen käytettäviksi unionin omiin varoihin kuuluvia rahamääriä (ks. vastaavasti tuomio 25.10.2017, Slovakia v. komissio, C-593/15 P ja C-594/15 P, EU:C:2017:800, 64 kohta).

63 Tältä osin on korostettava, että unionin lainsäätäjä on päättänyt olla ryhtymättä toimenpiteisiin komission tehtyä 1.7.2003 ehdotuksen neuvoston asetukseksi asetuksen N:o 1150/2000 muuttamisesta (COM(2003) 366 final), siltä osin kuin ehdotuksen 13.3. kohdassa komissiolle ehdotettiin annettavaksi toimivalta tehdä perusteltu päätös, jos se katsoo, että asetuksen N:o 1150/2000 17 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetyt edellytykset eivät täyty.

64 Näin ollen Tšekin tasavallan ehdottama mahdollisuus nostaa kumoamiskanne riidanalaisen kirjeen kaltaisesta kirjeestä sen valvomiseksi, onko kyseisen jäsenvaltion velvollisuus asettaa kyseinen rahamäärä komission käyttöön perusteltu, merkitsisi unionin omien varojen järjestelmän sivuuttamista, sellaisena kuin siitä säädetään unionin oikeussäännöissä. Unionin tuomioistuimen tehtävänä ei kuitenkaan ole muuttaa unionin lainsäätäjän tältä osin tekemää valintaa.

65 Toiseksi unionin yleisen tuomioistuimen valituksenalaisen määräyksen 82–86 kohdassa esittämistä seikoista on todettava, että komissiolle SEU 17 artiklan 1 kohdan nojalla annetun perussopimusten valvojan tehtävän mukaisesti kyseisen toimielimen asiana on valvoa, että jäsenvaltiot täyttävät asianmukaisesti unionin omia varoja koskevat velvoitteensa.

66 Tätä tehtävää täyttäessään komissiolla on harkintavaltaa sen suhteen, onko SEUT 258 artiklan mukaiseen menettelyyn ryhtyminen tarkoituksenmukaista komission katsottua, että jäsenvaltio ei ole noudattanut jotain unionin oikeuden mukaista velvoitettaan (ks. vastaavasti tuomio 19.10.1995, Richardson, C-137/94, EU:C:1995:342, 35 kohta ja tuomio 6.12.2007, komissio v. Saksa, C-456/05, EU:C:2007:755, 25 kohta).

67 Tältä osin oikeuskäytännössä on muun muassa katsottu, että jäsenvaltio, joka jättää toteamatta unionin oikeuden omiin varoihin eikä aseta vastaavaa summaa komission käytettäväksi, vaikkei mikään asetuksen N:o 1150/2000 17 artiklan 2 kohdassa säädetyistä edellytyksistä täyty, ei noudata unionin oikeuden ja erityisesti päätösten 2000/597 ja 2007/436 2 ja 8 artiklan mukaisia velvoitteitaan (ks. vastaavasti tuomio 15.11.2005, komissio v. Tanska, C-392/02, EU:C:2005:683, 68 kohta; tuomio 18.10.2007, komissio v. Tanska, C-19/05, EU:C:2007:606, 32 kohta ja tuomio 3.4.2014, komissio v. Yhdistynyt kuningaskunta, C-60/13, ei julkaistu, EU:C:2014:219, 50 kohta).

68 Tästä seuraa, että komission mahdollisuus saattaa jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevalla kanteella unionin tuomioistuimen arvioitavaksi komission ja jäsenvaltion välinen erimielisyys jäsenvaltion velvollisuudesta asettaa tietty määrä unionin omia varoja komission käyttöön kuuluu kyseisiä omia varoja koskevaan järjestelmään, sellaisena kuin se on nykyisessä muodossaan unionin oikeudessa.

69 Kuten Tšekin tasavalta väittää, pitää paikkansa, että jäsenvaltio, joka ei yhdy komission kantaan sen velvollisuudesta asettaa unionin omien varojen määrä tämän toimielimen käyttöön ja jättää sen vuoksi asettamatta varat komission käyttöön, voi joutua maksamaan viivästyskorkoa, jos unionin tuomioistuin toteaa, että tämä jäsenvaltio ei ole noudattanut unionin omia varoja koskevasta säännöstöstä johtuvia velvoitteitaan.

70 Tästä on kuitenkin todettava ensinnäkin, että – kuten tämän tuomion 58 ja 59 kohdasta ilmenee – asetuksen N:o 1150/2000 11 artiklan 1 kohdan mukainen velvollisuus maksaa viivästyskorkoja on liitännäinen suhteessa velvollisuuteen asettaa unionin omat varat komission käyttöön kyseisen asetuksen 9–11 artiklassa vahvistettuja edellytyksiä ja erityisesti kyseisessä asetuksessa vahvistettuja määräaikoja noudattaen.

71 Tšekin tasavalta on näin ollen virheellisesti rinnastanut asianosaisten kuulemiseksi järjestetyssä istunnossa viivästyskorot, jotka jäsenvaltio voi joutua maksamaan unionin omien varojen järjestelmässä, oikeudenkäyntikuluihin, jotka ovat sen mukaan omiaan rajoittamaan oikeutta saada asiansa tuomioistuimen käsiteltäväksi.

72 Toiseksi, kuten unionin yleinen tuomioistuin on aiheellisesti muistuttanut valituksenalaisen määräyksen 84 kohdassa, oikeuskäytännöstä ilmenee, että jäsenvaltio voi välttää määrältään mahdollisesti suurista viivästyskoroista aiheutuvat taloudelliset vahingot asettamalla komission vaatiman rahamäärän komission käytettäväksi mutta esittämällä samalla varauman komission kannan pätevyydestä (ks. vastaavasti tuomio 16.5.1991, komissio v. Alankomaat, C-96/89, EU:C:1991:213, 17 kohta ja tuomio 12.9.2000, komissio v. Yhdistynyt kuningaskunta, C-359/97, EU:C:2000:426, 31 kohta).

73 Kun on kyse käyttöön asettamisesta, johon on liitetty tällaisia varaumia, komission on SEU 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun vilpittömän yhteistyön periaatteen mukaisesti aloitettava rakentava vuoropuhelu asianomaisen jäsenvaltion kanssa osapuolten kantojen selventämiseksi ja kyseisen jäsenvaltion velvoitteiden määrittämiseksi.

74 Jos kyseisen jäsenvaltion ja komission välinen vuoropuhelu epäonnistuu, komissio voi – toisin kuin se on nyt käsiteltävässä asiassa väittänyt – nostaa samaa jäsenvaltiota vastaan jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen, joka koskee unionin omien varojen perimiseen, toteamiseen ja käyttöön asettamiseen liittyviä velvoitteita.

75 Kuten nimittäin julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 98 kohdassa, se, että unionin omien varojen käyttöön asettamiseen on liitetty varaumia, oikeuttaa jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisen toteamisen siinä tapauksessa, että ilmenee, että asianomainen jäsenvaltio oli tosiasiallisesti velvollinen asettamaan kyseiset varat käyttöön.

76 Unionin tuomioistuin on myös jo tutkinut jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen, jonka komissio on nostanut asiassa, jossa vastaajana oleva jäsenvaltio oli asettanut unionin omia varoja käyttöön tähän liittyvin varaumin (ks. vastaavasti tuomio 1.7.2010, komissio v. Saksa, C-442/08, EU:C:2010:390, 51 kohta).

77 Toisin kuin Tšekin tasavalta väittää Alankomaiden kuningaskunnan tukemana, komissiolla ei silti voi olla velvollisuutta nostaa jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevaa kannetta kyseistä jäsenvaltiota vastaan silloin, kun jäsenvaltio asettaa varoja käytettäväksi varaumin.

78 Tällainen velvollisuus olisi nimittäin vastoin SEUT 258 artiklan rakennetta, josta seuraa, että komissiolla ei ole velvollisuutta aloittaa jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevaa menettelyä, vaan sillä on tältä osin harkintavaltaa (ks. vastaavasti tuomio 14.2.1989, Star Fruit v. komissio, 247/87, EU:C:1989:58, 11 kohta).

79 Näin ollen jäsenvaltio ei voi vaatia, että unionin omiin varoihin kuuluvan rahamäärän käytettäväksi asettaminen varaumin tapahtuisi sillä edellytyksellä, että komissio sitoutuu nostamaan unionin tuomioistuimessa jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen (ks. vastaavasti määräys 21.6.2007, Suomi v. komissio, C-163/06 P, EU:C:2007:371, 44 kohta).

80 Tästä seuraa, että komissiolla olevan harkintavallan vuoksi jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskeva kanteen olemassaolo menettelynä ei anna kyseiselle jäsenvaltiolle mitään takeita siitä, että tuomioistuin ratkaisee sen ja kyseisen toimielimen välisen erimielisyyden, joka koskee unionin omien varojen käyttöön asettamista.

81 Tässä tilanteessa on todettava lisäksi, että kun jäsenvaltio on asettanut komission käyttöön unionin omiin varoihin kuuluvan rahamäärän ja esittänyt varaumia komission kannan oikeellisuudesta ja kun kyseisen jäsenvaltion ja komission välistä erimielisyyttä ei ole saatu ratkaistuksi tämän tuomion 73 kohdassa tarkoitetun vuoropuhelumenettelyn avulla, mainittu jäsenvaltio voi vaatia korvausta siitä, että unioni on saanut perusteetonta etua, ja tarvittaessa nostaa unionin yleisessä tuomioistuimessa tätä koskevan kanteen.

82 Tältä osin on syytä muistuttaa, että oikeuskäytännössä on jo katsottu, että jäsenvaltioiden lainsäädännön yhteisten periaatteiden mukaan henkilöllä, joka on kärsinyt sellaisen menetyksen, joka hyödyttää toista taloudellisesti ilman, että tälle edun saamiselle on mitään oikeudellista perustetta, on lähtökohtaisesti oikeus saada takaisin menettämänsä määrä vastaavan edun saaneelta henkilöltä. Vaikka nimittäin EUT-sopimuksessa ei määrätä nimenomaisesti oikeussuojakeinosta tämän tyyppistä vaadetta varten, SEUT 268 artiklan ja SEUT 340 artiklan toisen kohdan tulkinta, joka sulkisi pois tämän mahdollisuuden, johtaisi tehokkaan oikeussuojan periaatteen vastaiseen tulokseen. Näiden artiklojen nojalla nostetussa kanteessa, joka perustuu unionin saamaan perusteettomaan etuun, edellytetään näyttöä siitä, että vastaaja on saanut edun ilman pätevää oikeudellista perustetta, sekä näyttöä siitä, että kantaja on kärsinyt kyseisen edun saantiin liittyvän menetyksen (ks. vastaavasti tuomio 16.12.2008, Masdar (UK) v. komissio, C-47/07 P, EU:C:2008:726, 44 ja 46–50 kohta).

83 Tällaisen kanteen tutkimisen yhteydessä unionin yleisen tuomioistuimen olisi arvioitava muun muassa, perustuvatko kantajana olevan jäsenvaltion kärsimä menetys, joka vastaa tämän jäsenvaltion riitauttamaa unionin omien varojen määrän asettamista komission käyttöön, ja tämän toimielimen saama vastaava etu velvollisuuksiin, joita mainitulla jäsenvaltiolla on unionin omien varojen alalla unionin oikeuden nojalla, vai ovatko ne päinvastoin vailla tällaista perustetta.

84 Tšekin tasavalta, jota Alankomaiden kuningaskunta tukee, on näin ollen väärässä väittäessään, ettei jäsenvaltiolla ole mitään tehokasta oikeussuojaa, jos se on komission kanssa eri mieltä unionin omia varoja koskevista velvollisuuksistaan.

85 Kaiken edellä esitetyn perusteella Tšekin tasavallan esittämä ainoa valitusperuste on hylättävä ja näin ollen valitus on hylättävä kokonaisuudessaan.

Oikeudenkäyntikulut

86 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan mukaan, jota saman työjärjestyksen 184 artiklan 1 kohdan nojalla sovelletaan valituksen käsittelyyn, asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.

87 Koska komissio on vaatinut Tšekin tasavallan velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja Tšekin tasavalta on hävinnyt asian ainoan valitusperusteensa osalta, on määrättävä, että Tšekin tasavalta vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja lisäksi se on velvoitettava korvaamaan komission oikeudenkäyntikulut.

88 Työjärjestyksen 140 artiklan 1 kohdassa, jota kyseisen työjärjestyksen 184 artiklan 1 kohdan nojalla niin ikään sovelletaan valituksen käsittelyyn, määrätään, että jäsenvaltiot ja toimielimet, jotka ovat asiassa väliintulijoina, vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

89 Näin ollen Alankomaiden kuningaskunnan on vastattava omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Valitus hylätään.

2) Tšekin tasavalta vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se velvoitetaan korvaamaan Euroopan komission oikeudenkäyntikulut.

3) Alankomaiden kuningaskunta vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Allekirjoitukset